

HERRGÅRDSFRANCAISE FRÅN ÖSTERGÖTLAND

Schubert: Marche hongroise

Ur Moments musicaux, Op. 94

Allegro moderato

- Tur 1 (Approché) Takt. 1-8
- Tur 2 (Figuré) a) 9-16, 17-24
- » b) 9-24
- » c) 9-24
- » d) 9-24
- Tur 5 (Figuré) a) 1-16
- » b) 1-16
- » c) 1-16
- » d) 1-16
- Tur 11 (Approché)

HERRGÅRDSFRANCAISE FRÅN ÖSTERGÖTLAND

Schubert: Marche militaire

Op. 51

Tur 3
»Stor ronde»
1:a repisen en eller
ev. två gånger.

First system of musical notation. Treble clef (right hand) and bass clef (left hand). Dynamics include *f* (forte) and *stacc.* (staccato). There are accents (>) over several notes.

Second system of musical notation. Treble clef (right hand) and bass clef (left hand). Dynamics include *p* (piano). There are accents (>) over several notes.

Third system of musical notation. Treble clef (right hand) and bass clef (left hand). Dynamics include *f* (forte), *p* (piano), and *cresc.* (crescendo). There are accents (>) over several notes.

Fourth system of musical notation. Treble clef (right hand) and bass clef (left hand). It includes first and second endings, indicated by '1' and '2' above the staff.

Fifth system of musical notation. Treble clef (right hand) and bass clef (left hand). Dynamics include *f* (forte), *sf* (sforzando), and *f p* (forte piano).

Sixth system of musical notation. Treble clef (right hand) and bass clef (left hand). Dynamics include *fs* (fortissimo).

HERRGÅRDSFRANCAISE FRÅN ÖSTERGÖTLAND

Schubert: Marche militaire

The musical score is written for piano and consists of six systems of music. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The score includes various dynamics such as *f*, *ff*, *p*, *cresc.*, and *sfz*. The piece concludes with a *Fine.* marking.

HERRGÅRDSFRANCAISE FRÅN ÖSTERGÖTLAND

Marche militaire: Trio

TRIO

Tur 4
 Chaine.
 (Hur mycket därav
 är helt beroende på
 de dansandes antal).

Tur 12
 (Avtackning inför
 värdfolket).

Marcia D.C. al Fine

HERRGÅRDSFRANCAISE FRÅN ÖSTERGÖTLAND

Valse sentimentale

Op. 50, Nr. 13

6
Vals
as i sin helhet).

HERRGARDSFRANCAISE FRÅN ÖSTERGÖTLAND

Balettscen ur »Rosamunda»

Tur 7
Chaine
anglaise.
a) 1-16
b) 1-16

Andantino

1 2 3 4 5

6 7 8 9 10

11 12 13 14 15 16

p

mf *cresc.*

HERRGÅRDSFRANCAISE FRÅN ÖSTERGÖTLAND

Schubert: Galopp

Op. 49

Tur 8
Galopp

Tur 10
Galopp

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The music begins with a piano (*p*) dynamic. The melody in the treble clef features eighth and sixteenth notes, while the bass clef provides a steady accompaniment of chords.

The second system continues the piece and includes a repeat sign. The dynamics shift to forte (*f*) in the latter part of the system. The treble clef continues with intricate melodic patterns, and the bass clef maintains the rhythmic accompaniment.

The third system shows a dynamic change from piano (*p*) to forte (*f*). The treble clef features a series of sixteenth-note runs, and the bass clef provides a consistent harmonic support.

The fourth system concludes with a *Fine* marking. The music features a mix of eighth and sixteenth notes in both staves, with a piano (*p*) dynamic.

The fifth system begins with a piano (*p*) dynamic. It features a complex texture with many sixteenth notes in the treble clef and a steady bass line.

The sixth system features a forte (*f*) dynamic. The treble clef has a melodic line with many sixteenth notes, and the bass clef provides a rhythmic accompaniment.

D. C. al Fine

HERRGÅRDSFRANCAISE FRÅN ÖSTERGÖTLAND

Schubert: Valse

Tur 9
(Vals)

Ur Op. 9

The musical score is written for piano and consists of three systems. The first system is marked "Andantino" and "p". The second system is marked "f". The third system ends with "Fine". The key signature is two flats (B-flat major) and the time signature is 3/4. The score is in a waltz form, with a 3/4 time signature.

Svenska Folkdanser och Sällskapsdanser

utgivna av

Svenska Ungdomsringen för Bygdefultur

Redigerade av

Gustaf Karlson

1944

HERRGÅRDSFRANCAISE FRÅN ÖSTERGÖTLAND

Beskriven av Greve Magnus Stenbock.

Nedanstående francaise saknar nog kulturhistoriskt eller danshistoriskt värde eller intresse då den till stor del är ihopfogad av olika francaise-turer, som under-teknad dels lärt sig av äldre herrgårdsfolk i Östergötland, dels funnit i gamla beskrivningar.

Troligen saknas i denna francaise flera turer, som enligt traditionen icke gärna kunde undvaras; den är nämligen sammansatt av sådana francaise-turer, som jag enligt erfarenhet funnit kunna uppskattas (och lätt uppfattas) av vår tids ungdom.

Denna francaise har använts vid många julbjudningar och baler på östgötaherrgårdarna, samt i stock-

holmssocieteten såsom en i allmänhet rätt uppskattad omväxling i det enformiga jazzandet (fr. o. m. 1934 och alltjämt).

Den har emellertid den egenskapen att vara så pass lätt, att ett större sällskap utan förkunskaper kan ha nöje av densamma (förutsatt att ledaren före varje ny tur gör en kort beskrivning).

I allmänhet har det visat sig vara mest lagom, att taga med omkring 6 à 7 turer. Jag har här emellertid medtagit några fler att variera med. De med fet stil angivna bilda stommen, de övriga kunna undvaras, läggas till, eller bytas ut, allt efter behag.

NORDLEK - 09 Lahti, Finland
- 12 Skinkjer, NORGE

Tur 1, 2, 5, 10, 9

Utgångsställning: Denna francaise-beskrivning är planerad för omkr. 24 par uppställda i fyrkant i ett rum omkr. 10×10 m. stort, men kan med erforderliga modifikationer (bl. a. med avseende på musiken) dansas av nästan hur många par som helst (dock absolut minst 4 par och helst åtminstone 8 par).

Tur 1. **Approche.**

Musik: Schubert: Marche hongroise op. 94 1:sta reprisen.

A. De båda leden på premier gå emot varandra, göra komplimang och återvända därefter bakåt, hela tiden linjevis hållande varandra i händerna (1—8).

B. Detsamma för sekund (1—8).

Tur 2. **Figuré.**

Musik: Marche hongroise, 2:dra och 3:dje repriserna.

A. Herrarna på premiers herrsida och damerna på premiers damsida gå emot varandra. När de mötas på halva vägen göres komplimang, varefter fortsättes till motsatta sidan (9—16). Där vända de figurerande, dansa tillbaka och göra återigen komplimang när de mötas på halva vägen. Vid framkomsten göres en omdansning ett halvt varv medsols med egen dam resp. kavaljer (17—24).

B. Samma tur för damerna på premiers herrsida och herrarna på premiers damsida (9—24).

C. Samma tur för herrarna på sekonds herrsida och damerna på sekonds damsida (9—24).

D. Samma tur för damerna på sekonds herrsida och herrarna på sekonds damsida (9—24).

Tur 3.

Musik: Schubert: Marche militaire op. 51 1:sta reprisen (en eller ev. två gånger).

Anföraren kommenderar: »Stor ronde». Ringen rör sig några steg (t. ex. medsols), varefter ledaren tar

några steg inåt i ringen, dragande de närmaste med sig. Efter det han återvänt till ringens periferi går någon annan inåt o. s. v. (Ringens får genom dessa inbuktningar tillfälle att beskriva olika former, vilka dock aldrig bli så regelmässiga som t. ex. i Fryksdalspolskans tredje tur.)

Tur 4. **Chaine** (kedja i ring).

Musik: Marche militaire: Trio. (Hur mycket därav är helt beroende på de dansandes antal.)

Dansas på vanligt sätt och av alla runt salen.

Tur 5. **Dambyte.**

Musik: Marche hongroise, 1:sta och 2:dra repriserna.

A. Premierparen dansa fram med öppen fattning n:r 1 emot vis-à-vis-linjen (1—4). Då linjerna mötas mitt i salen göres komplimang, först för egen dam resp. kavaljer (5—6), därefter för vis-à-vis-damen resp. -kavaljeren (7—8), varefter kavaljererna föra sina vis-à-vis-damer (öppen fattning n:r 1) till sina egna platser (9—12), där omdansning sker med slutten fattning n:r 4 (13—16).

B. Detsamma för sekundparen (1—16).

C. Premier byter igen, så att varje dam återkommer till sin ursprungliga plats (1—16).

D. Detsamma för sekund (1—16).

Tur 6. **Vals.**

Musik: Schubert: Valse sentimentale, op. 50 n:r 13 (spelas i sin helhet).

Anföraren kommenderar »stor ronde», vilken dansas medsols och med valssteg. Efter några takter delar ledaren av ringarna i två, genom att släppa den dam han håller i vänstra handen och istället dansa mitt över och taga någon av därvarande damer i vänstra handen. Nu dansas i två ringar, vilka dock snart på motsvarande sätt delas i åtta o. s. v. Till sist dansar varje kavaljer (t. ex. fr. o. m. när andra repriserna börjar för andra gången) endast med sin egen dam med slutten fattning n:r 4 (men slutligen med slutten fattning n:r 1) småningom till plats.

Tur 7. Chaîne anglaise.

Musik: Schubert: Balettscen ur »Rosamunda» (spelas i sin helhet).

A. Kavaljererna på premier föra fram sina damer med vänster hand i damens vänstra, varefter damerna dansa rätt över till vis-à-vis-plats, varvid de fatta mötande dam i höger hand. Framkomna till vis-à-vis-plats föras de runt ett halvt varv motsols av vis-à-vis-kavaljererna, varvid dessa föra dem med vänster hand i damens vänstra och höger om hennes liv. Damerna fatta varandra, åter komna halvvägs i höger hand, varefter de, framkomna, föras runt ett halvt varv av sina egna kavaljerer (1—16).

B. Detsamma för sekund (1—16).

Tur 8. Galopp.

Musik: Schubert: Galop, op. 49.

Uppställning i ring. Kavaljererna taga ett steg inåt och alla vända sig för dans i motsols riktning. Första paret på premier börjar dansa med galoppsteg och slutet fattning n:r 1. De dansa nu mellan de uppställda paren ringen runt. Återkomna ställa de upp sig, kavaljeren mitt emot damen. Så fort paret n:r 1 passerat paret n:r 2 börjar detta par dansa, i sin tur följt av paret n:r 3 o. s. v. Varje par ställer upp sig efter fullbordat galoppvarv. På så vis befinner sig hela tiden hälften av antalet dansande uppställda såsom en allé, genom vilken den andra hälften dansar.

Tur 9. Vals.

Musik: Schubert: Valse, op. 9.

Damerna taga i ring vända utåt och dansa medsols med valssteg. Kavaljererna taga i ring utanför, vända inåt och dansa motsols. När ledaren säger »stopp» dansar varje kavaljer vanlig vals med den dam, som då stod mitt för honom.

Tur 10. Galopp. »Herrborumsturen».

Musik: Schubert: Galop, op. 49.

Denna tur har fått sitt namn därigenom, att den alltsedan 1870-talet ofta dansats i herrgårdsfrancaiserna, förr vanligen anförd av greve Nils Mörner på Herrborum och kaptan Ludvig De Geer på Skälboö.

Den trasslar sig gärna om man ej har tillgång till två kunniga ledare.

De dansande delas upp i två partier. Det ena, bestående av premiers herrsida och sekonds herrsida, anføres av kavaljer n:r 1 på premiers herrsida, herr X. Det andra, bestående av premiers damsida och sekonds damsida, anføres av den bortesta kavaljeren på premiers damsida, herr Y (Fig. 1).

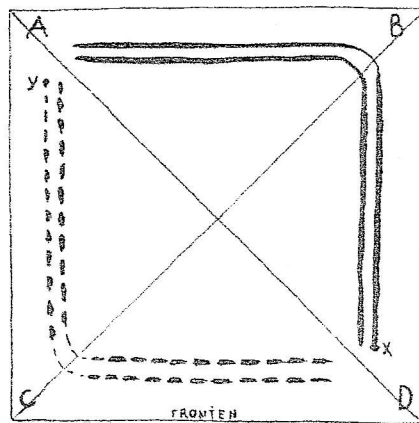

Fig. 1.

Alla taga slutet fattning n:r 1. Paren på premiers herrsida vända sig mot fronten, paren på premiers damsida åt motsatta hållet. Paren på sekonds herrsida vända sig åt höger (från fronten sett), paren på sekonds damsida åt vänster.

X och Y börja nu dansa följda av hela sina partier. De vika genast av åt höger (från dem själva räknat) och dansa upp på diagonalen (D—A). När de mötas (och därvid först i allra sista stund) öppnar Y och alla paren som följa efter honom. X:s parti dansar igenom (Fig. 2).

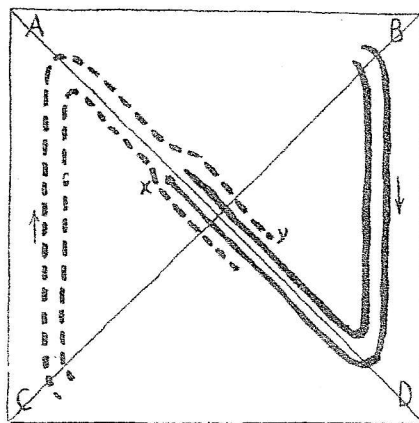

Fig. 2.

Hunna till hörnen A, resp. D, vika de av, vardera åt vänster och följa var sin vägg (X: väggen A—C, Y: väggen D—B). Hunna till hörnen C, resp. B, vika de av, vardera återigen åt vänster och dansa upp på

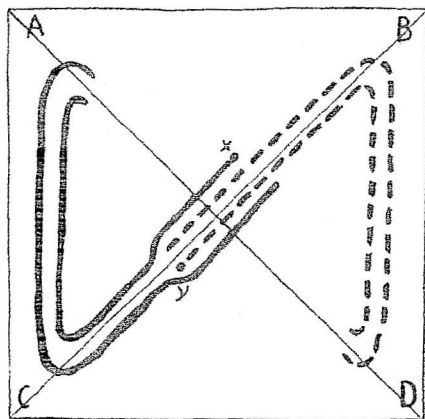

Fig. 3.

diagonalen (C—B). Denna gång öppnar X och hans efterföljare, också givetvis först i sista stund (Fig. 3). Hunna till hörnen B, resp. C, vika ledarna av, vardera åt höger och följ väggar (X: väggen B—D, Y: väggen C—A) och stå därefter såsom vid turens början.

Man fortsätter nu tills man fått nog, på samma sätt som förut beskrivits.

Hela turen dansas med god fart.

Tur 11. **Approche**

Lika med tur 1.

Tur 12. *Avtackning inför värdfolket.*

Musik: Marche militaire: Trio.

Alla paren tåga i kolonn fram till värdfolket och göra komplimang för dem, i tur och ordning.